

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МОВНО-
КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО
СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ, ПЕРСПЕКТИВИ»**

30-31 жовтня 2024 року

Дніпро 2024

УДК 336 : 338 : 378 : 631 : 657 : 658

***Конференція проведена на базі факультету обліку і фінансів
Дніпровського державного аграрно-економічного університету***

***Конференція зареєстрована
в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації
(посвідчення № 438 від 24 жовтня 2023 р.)***

Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 30-31 жовтня 2024 р. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 437 с.

Матеріали конференції висвітлюють сучасні наукові результати з питань обліково-фінансового, інформаційного та мовно-комунікаційного розвитку аграрного сектору економіки України. Тематичні напрями роботи конференції охоплюють:

1. Облік, аудит, аналіз та оподаткування підприємств аграрного сектору.
2. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
3. Особливості фінансового забезпечення та страхування аграрного виробництва.
4. Інформаційні системи і технології в аграрному секторі.
5. Культура професійного спілкування та інноваційні методи викладання як складові фахової підготовки в аграрних закладах освіти.

Для викладачів профільних закладів освіти, здобувачів бакалаврського, магістерського та освітньо-наукового рівнів вищої освіти, співробітників науково-дослідних та фінансових установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також фахівців-практиків, які працюють в аграрному секторі економіки України та зарубіжних країн.

***Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст представлених тез несуть автори.***

© ДДАЕУ, 2024

ЗМІСТ

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ – ЗАКЛАДИ ОСВІТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ 15

Секція 1. Облік, аудит, аналіз та оподаткування підприємств аграрного сектору

Г. Є. Павлова, Д. Дьякон

Ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України під час війни 16

О. М. Губарик, В. А. Ігнатченко

Переваги та проблеми впровадження міжнародних стандартів аудиту
в Україні 19

Є. В. Алдакімова

Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів 21

А. Ю. Алексєєва

Зміна оподаткування в умовах війни: нові підходи та їх вплив на облік
у 2024 році 23

О. П. Атамас

Оцінка перспектив стратегічного розвитку внутрішньогосподарського
контролю на підприємствах агропромислового комплексу 25

М. М. Безбородько

Особливості оподаткування та проблеми ведення агробізнесу в умовах
воєнного часу 27

Д. С. Белов

Шляхи вдосконалення організації обліку з використанням сучасних
інформаційних систем 29

Є. В. Біловол, С. О. Калмиков, В. С. Овдін

Роль обліково-аналітичного забезпечення наявності та руху запасів
в системі економічної безпеки підприємства 31

Ю. С. Богданова

Управлінський облік витрат виробництва на підприємстві 33

А. О. Боровенська

Правове підґрунтя діяльності та організації обліку бюджетних установ 35

Т. А. Бурова

Основні завдання та етапи аудиту необоротних активів в сучасних умовах
розвитку підприємств аграрного сектора 37

Н. Ю. Вінніченко

Ефективність внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах
під час війни 39

І. С. Власенко, С. В. Юрченко

Інформаційні технології в організації обліку і аналізу розрахунків з оплати
праці на підприємстві 41

<i>Л. В. Волчанська, К. А. Кобець</i>	
Теоретичні засади обліку і контролю грошових коштів в системі управління підприємством	43
<i>Г. І. Гаркуша</i>	
Організаційні аспекти обліку дебіторської заборгованості на підприємстві	45
<i>І. В. Гервольська</i>	
Оцінка паливно-мастильних матеріалів як складова організації обліку	47
<i>К. А. Горбенко, К. В. Кіріненко</i>	
Законодавчо-нормативне забезпечення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості	49
<i>К. Ю. Гребенюк</i>	
Особливості контролю матеріальних цінностей на підприємстві	51
<i>О. С. Декуш, Р. Б. Дудник</i>	
Удосконалення показників аналізу в умовах євроінтеграції	53
<i>О. О. Дівакова</i>	
Організація обліку готової продукції на підприємстві як інструмент для одержання прибутку	56
<i>Д. С. Долгих</i>	
Особливості обліку та оподаткування в галузі рослинництва	59
<i>О. Л. Дубина</i>	
Публічні закупівлі як чинник формування середовища сталого розвитку економіки	61
<i>А. О. Капацина</i>	
Підвищення оподаткування аграрного сектору в умовах воєнного часу	63
<i>Ю. В. Краснова</i>	
Діджиталізація обліку: переваги та виклики	65
<i>Н. В. Куряча</i>	
Міжнародний досвід оподаткування підприємств аграрного сектору	67
<i>А. В. Маменко</i>	
Цифрові технології як механізм складання та подання звітності суб'єктів підприємництва в кризових умовах	69
<i>Н. В. Марусяк</i>	
Податкові пільги та їх вплив на фінансову діяльність підприємств	71
<i>Т. О. Мачак</i>	
Особливості обліку та оподаткування в сфері електронної комерції	73
<i>Т. А. Мидловець</i>	
Аналітичний базис як елемент удосконалення рівня розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства	76
<i>М. В. Мирончук</i>	
Шляхи удосконалення контролю фінансових результатів підприємства	78

А. Ю. Моїсеєнко

Впровадження ERP-платформи в обліковий процес: сучасні тенденції та переваги 80

П. М. Назаренко

Вплив податкової політики на розвиток аграрних підприємств України 82

О. О. Одношєвна, А. М. Козицин

Аналітичні підходи до оптимізації рівня дебіторської заборгованості 85

М. В. Осадча

Нормативно-інформаційне забезпечення обліку загальноновиробничих і адміністративних витрат підприємства 87

О. О. Палій

Національні особливості переходу на МСФЗ та їх вплив на оподаткування 89

В. О. Панченко-Терещенко

Особливості переоцінки основних засобів 91

О. О. Плахотнік, Ф. М. Мартинюк

Основні джерела фінансування інвестицій в Україні 94

Д. А. Петрова

Вимоги до облікової інформації з метою обліково-аналітичного забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства 96

О. В. Пильгун

Теоретичні і практичні підходи до оптимізації рівня раціонального використання запасів 98

Е. С. Погрібняк

Зміни в обліку та оподаткуванні оплати праці на основі законодавчих вимог 100

І. П. Приходько

Вдосконалення аудиту системи управління виробничими запасами 102

О. В. Пушкова

Особливості організації обліку витрат на виробництво свинини 104

Є. В. Решетняк

Особливості складання та аналітичні можливості балансу (звіту про фінансовий стан) у сільськогосподарському підприємстві 106

Н. Б. Рошко, А. Р. Калинович

Вдосконалення аналізу складу, динаміки зміни та ефективності використання майна на основі показників фінансової звітності 108

Т. М. Саванчук

Основи функціонування та види послуг комунальних підприємств 110

І. В. Саламашенко

Управлінський звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) у зуботехнічній діяльності: складання та використання даних для прийняття управлінських рішень 112

Я. В. Скляр

Облік дебіторської заборгованості на підприємстві: управлінський аспект 114

А. С. Терновий, Ю. О. Тронь

Особливості оподаткування рентною платою за спеціальне використання води 116

Є. Г. Чабаненко

Методичні прийоми контролю процесу реалізації на підприємстві 119

О. В. Чернецька

Особливості підготовки фахівців з обліку та оподаткування в ДДАЕУ 121

Д. О. Чернишенко, В. В. Клімцова

Особливості нарахування та сплати військового збору до та після 01.10.2024 року 123

А. В. Шатрава

Визначення поняття «основні засоби» в нормативно-правових документах 125

П. П. Штефуряк

Особливості обліку та оподаткування аграрних підприємств в умовах сучасної економіки 128

С. С. Шулаєва

Удосконалення внутрішньогосподарського контролю на виробничому підприємстві 130

Т. С. Щеглова

Шляхи удосконалення внутрішнього контролю фермерського господарства 132

Секція 2. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства

Л. М. Васильєва, А. С. Молчанов

Взаємозв'язок облікової інформації та фінансово-економічної безпеки підприємства 134

О. V. Bielan

Financial and legal regulation of enterprises at the current stage of development 136

S. V. Dranytska

Management of financial and economic security of individual entrepreneur in Ukraine during the state of war 139

K. Y. Hodovanyuk

Basic aspects of management system of financial and economic security of the enterprise 141

K. O. Kachura

Management of business processes of agricultural enterprises: strategy and efficiency 143

S. Kartal

Operational tools of communication strategy in the context of financial and economic security of an agricultural enterprise 145

V. R. Shtanii

Management of financial and economic security of agribusiness during the state of war 147

<i>Н. В. Андрушкевич</i>	
Критерії та показники оцінки рівня фінансової безпеки країни	149
<i>С. С. Білий</i>	
Управління як стратегічний фактор розвитку підприємства у сфері фінансово-економічної безпеки	151
<i>В. О. Галяс</i>	
Управління фінансово-економічною безпекою підприємства – елементи та виклики	153
<i>Ю. М. Дурденко</i>	
Управління ризиками як складова механізму забезпечення економічної безпеки підприємства	155
<i>Р. В. Єрмілов</i>	
Кредиторська заборгованість в системі фінансово-економічної безпеки підприємства	158
<i>І. І. Жук</i>	
Діджиталізація та електронні комунікації у фінансовій сфері	160
<i>В. В. Іванов</i>	
Концепція впливу інтелектуального капіталу на інноваційний розвиток підприємства	163
<i>О. О. Ільченко</i>	
Ключові загрози продовольчій безпеці України в умовах глобалізації	166
<i>А. М. Ірза</i>	
Загрози кадровій безпеці та їх вплив на ефективність підприємства	168
<i>В. Я. Калуга</i>	
Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства	170
<i>Д. Г. Ковальов</i>	
Зарубіжний досвід державного регулювання фінансово-економічної безпеки держави	172
<i>М. В. Кравченко, О. М. Бобир</i>	
Методичні підходи до моделювання управління фінансово-економічною безпекою підприємства	174
<i>О. Д. Крижановський</i>	
Актуальні проблеми ціноутворення на підприємствах аграрного сектору в сучасних умовах	176
<i>Ю. В. Масюк</i>	
Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення	178
<i>М. А. Мироненко, Т. І. Лисенко, І. В. Усіченко</i>	
Особливості географічної сегментації ринків експорту вітчизняної аграрної та тваринної продукції	180
<i>А. В. Міньковська</i>	
Рекрутингові агенції в управлінні персоналом у бізнес середовищі	182

<i>В. О. Мороз</i>	
Фінансові правовідносини: зміст і особливості	184
<i>С. І. Невдах</i>	
Управління бізнес процесами підприємства для удосконалення його фінансово-економічної безпеки	186
<i>І. О. Нетребя</i>	
Напрями антикризового управління аграрним підприємством	188
<i>Д. А. Нудьга</i>	
Моделювання системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах нестабільності ринку	190
<i>Т. І. Олійник</i>	
Характер виникнення загроз економічній безпеці підприємства	192
<i>Б. В. Погорілий</i>	
Створення умов щодо досягнення підприємством економічної безпеки з метою ефективного його функціонування	194
<i>А. С. Ромма</i>	
Розробка концепції економічної безпеки підприємства, як основа її організації	196
<i>Є. В. Сіренко</i>	
Фінансово-економічна безпека підприємства в надзвичайних кризових умовах	198
<i>Р. О. Терещенко</i>	
Управління екологічною складовою економічної безпеки підприємства	200
<i>С. І. Томашевський, В. В. Заремський</i>	
Оптимізація каналів розподілу продукції аграрного підприємства	202
<i>М. М. Трещов</i>	
Шляхи мобілізації додаткових надходжень до державного бюджету України задля економічного зростання	204
<i>Б. В. Федоришин</i>	
Ризики інформаційної безпеки в системі управління підприємством	206
<i>Р. В. Чалий</i>	
Процес реалізації як основа управління продажами в системі економічної безпеки підприємства	208
<i>О. В. Чернуха</i>	
Фінансова стійкість підприємства в системі управління фінансово- економічною безпекою	210
<i>Т. В. Штерма, М. В. Маниліч</i>	
Вплив синергетичної мотивації на управління персоналом бізнес-структур	212
<i>С. В. Юдіна, Т. О. Гуржий</i>	
Національна безпека у філософському осмисленні	215

В. О. Яценко

Режими валютного курсу і валютні ризики експортерів в умовах системи множинних курсів 218

Секція 3. Особливості фінансового забезпечення та страхування аграрного виробництва

С. М. Халатур

Ключові аспекти формування фінансового механізму сталого розвитку аграрного бізнесу 221

L. I. Brovko

Methods of operational financial planning under the conditions of martial law 223

M. Colesnik

Formation of the financial mechanism for sustainable development of agricultural enterprises in modern conditions 225

S. A. Kravchenko

Peculiarities of financial support for the development of personal peasant farms in the conditions of European integration 227

J. M. Recio Espejo

The role of the state in the development of agricultural insurance 230

Є. В. Азаров

Фінансовий менеджмент активів банківських установ 232

Р. М. Білуха

Страхування банківських кредитів в умовах військового стану 235

О. І. Бобирь, О. Ю. Куделенко

Фінансові аспекти власності підприємств аграрної сфери 237

С. С. Бреславець

Фінансове планування господарської діяльності аграрного підприємства в умовах нестабільності 239

I. О. Віллер

Проблеми функціонування фондових бірж в Україні: історичний аспект 241

О. А. Водозазська

Страхування ризиків у сільському господарстві: сучасні тенденції та перспективи розвитку 243

К. А. Герасімова

Фінансова грамотність населення як фактор підвищення рівня життя 246

О. М. Грабчук

Особливості формування фінансових ресурсів аграрних підприємств 248

В. І. Демченко

Роль бюджетування у плануванні фінансових результатів: від прибутку до оподаткування 251

М. М. Дуброва

Страхові компанії та банки в аграрній економіці: синергія фінансових інструментів для підтримки фермерських господарств 253

<i>Ю. Ю. Жеребко</i>	
Фінансові аспекти розвитку малого бізнесу в Україні під час війни	255
<i>Г. М. Завадських</i>	
Аналіз поточного стану фінансового забезпечення аграрного сектору України в умовах воєнного стану	258
<i>Ю. С. Запара</i>	
Процес управління активами в контексті забезпечення фінансової стійкості аграрних підприємств	260
<i>Л. С. Зейко</i>	
Ключові аспекти фінансового управління сільськогосподарським підприємством	262
<i>К. В. Земсков</i>	
Удосконалення управління фінансовими ресурсами банку з метою підвищення його рентабельності	265
<i>С. В. Качула</i>	
Податкова політика активізації внутрішніх факторів економічного зростання України	267
<i>С. В. Колеснік</i>	
Фінансові інновації у банківському секторі та їх вплив на фондовий ринок	269
<i>М. В. Котюх</i>	
Вплив страхових резервів на фінансову безпеку компанії	271
<i>О. О. Кузьменко</i>	
Особливості забезпечення ефективності стратегічного управління капіталом банку	273
<i>О. В. Лиса</i>	
Інвестиційний потенціал економіки України та інвестування її сільськогосподарського сектору	275
<i>С. В. Магдисюк</i>	
Фінансування розвитку аграрного сектору як важливої складової критичної інфраструктури України	278
<i>Ю. П. Макаренко</i>	
Система оцінки фінансової стійкості страхової компанії в повоєнний період	281
<i>Є. О. Олійник</i>	
Стратегія і тактика управління конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства	284
<i>О. О. Олійник</i>	
Фінансова стратегія сільськогосподарського підприємства	286
<i>О. П. Павленко, К. С. Безгінова</i>	
Удосконалення фінансового забезпечення відтворення основних засобів аграрних підприємств в умовах невизначеності	288
<i>О. О. Плєскачов</i>	
Криптовалюта на фінансовому ринку: нові можливості та виклики	291

<i>Б. В. Погорелов</i>	
Тренди використання сучасного фінтеху в банківській сфері	293
<i>О. Л. Правило</i>	
Забезпечення стійкості фінансових результатів підприємства в ризикових умовах	295
<i>Г. В. Разумова</i>	
Аналіз сучасних моделей управління витратами	297
<i>К. А. Романова</i>	
Оцінка ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств	300
<i>І. М. Світлик</i>	
Вплив макроекономічних ризиків на фінансову стійкість аграрних підприємств	302
<i>А. Ю. Сірко</i>	
Вплив цифрових технологій, блокчейну та штучного інтелекту на сучасні фінансово-платіжні системи	304
<i>К. К. Танкушина</i>	
Нарощування резервів фінансових ресурсів аграрних підприємств в умовах воєнного стану	306
<i>В. С. Хоменко</i>	
Правові аспекти кредитування фермерських господарств в Україні	308
<i>М. М. Чикалюк</i>	
Способи залучення фінансових ресурсів аграрними виробниками в сучасних умовах	311
<i>В. В. Шевчук</i>	
Трансформація завдань фінансового управління сільськогосподарським підприємством в умовах невизначеності	314
 <i>Секція 4. Інформаційні системи і технології в аграрному секторі</i>	
<i>О. М. Karamushka, A. Djakona</i>	
Innovative approaches in the digitalization of the financial sector of Ukraine	317
<i>N. Abdulla</i>	
Online banking and shopping for farmers: the Maldivian case	319
<i>V. D. Kozenkova, W. Waszkielewicz</i>	
Artificial intelligence in marketing research: new opportunities and perspectives	321
<i>V. O. Kyrychok, N. K. Vasylieva</i>	
Automation of accounting for agricultural enterprises in crop production	323
<i>К. А. Анісовець</i>	
Перспективи розв'язку задач сталого розвитку агропідприємств в конфліктних ситуаціях	325
<i>Є. С. Баран</i>	
Застосування технологій точного землеробства	328

<i>О. О. Бендасюк</i>	
Цифрові технології як запорука сталого розвитку аграрного сектору економіки	330
<i>В. В. Галасун, Н. І. Ситник</i>	
Інформаційні технології як драйвер розвитку аграрного сектора	332
<i>В. А. Дмитрієва</i>	
Переваги застосування штучного інтелекту та галюцинації ШІ	335
<i>Я. В. Захарчук</i>	
Новітні інформаційні технології у вищих навчальних закладах України та інтелектуальний розрив	337
<i>Ю. М. Карамушка, Д. С. Куюн</i>	
Використання інформаційних технологій для управління водними ресурсами	339
<i>В. В. Кісіль, В. О. Москалець</i>	
Система документообігу FlyDoc	342
<i>О. А. Колісник</i>	
Аналіз маркетингового року аграрно-промислової галузі в умовах викликів сьогодення	344
<i>К. В. Коломоєць</i>	
Стадії і етапи створення автоматизованих систем бухгалтерського обліку	346
<i>А. Д. Кулікова</i>	
Подання електронної звітності Арт-Звіт Pro	348
<i>В. Марченко, Є. Базиленко, Т. Марченко</i>	
Моделювання залежності біометричних показників гібридів кукурудзи і врожайності зерна	350
<i>Д. П. Мірош</i>	
ІТ технології управління агробізнесом	353
<i>С. І. Мороз</i>	
Штучний інтелект в контент-маркетингу аграрних підприємств	355
<i>С. А. Нужна, І. К. Карімов, Г. І. Карімов</i>	
Застосування штучного інтелекту для використання інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень в агропромисловому комплексі	357
<i>М. С. Свистун</i>	
Переваги застосування М.Е.DOC	359
<i>І. О. Терещенко</i>	
Автоматизація аграрного сектору	361
<i>А. К. Шрамко, Ю. А. Доротюк</i>	
Онлайн консалтинг аграрних підприємств	363
<i>І. І. Шрамко</i>	
Електронні ресурси для управління ветеринарним бізнесом	365

**Секція 5. Культура професійного спілкування та інноваційні методи
викладання як складові фахової підготовки в аграрних закладах освіти**

<i>T. B. Стасюк</i>	
Професійне мовлення: виступ, коучинг, тренінг	367
<i>R. E. Abibulaiev</i>	
Mastering of Academic English by financiers and bankers	370
<i>D. V. Chabanenko</i>	
Learning Academic English by PhD Students	372
<i>V. G. Chornobai</i>	
Possibility of using canva or other programmes for presentations	374
<i>V. V. Gutta</i>	
The influence of the english language on marketing in a global environment	376
<i>O. I. Kazakevych</i>	
Scaffolding technique in teaching and learning English	378
<i>N. O. Kazakov</i>	
Innovative approaches to teaching foreign languages	380
<i>L. Y. Kondratenko</i>	
Business and professional foreign languages as a mandatory component in programmes for masters degrees	382
<i>T. V. Kramarenko</i>	
How can AI be used in education?	385
<i>Y. S. Lukatska</i>	
Pedagogical conditions for formation of social competence of foreignn students	387
<i>V. I. Makarova</i>	
Motivational aspects in teaching English for professional purposes	389
<i>K. S. Pantileienko</i>	
Gender role stereotyping on the jobs	391
<i>O. A. Stukalo</i>	
The essence of professional communication	393
<i>A. A. Rybenko</i>	
Professional communication and influence of knowledge of foreign languages on the efficiency of work of public servants	395
<i>L. M. Voronova</i>	
The steps of professional communication	397
<i>S. S. Zhelezniak</i>	
The structure of communication process	399
<i>I. Ю. Вожжов</i>	
Мова професійного спілкування: стилі, моделі, компетенції, етикет	401
<i>A. I. Замулаєва</i>	
Трансляція смислів у дистанційному навчанні	403

С. І. Земелько

Професійна компетентність як фактор формування конкурентоспроможності майбутніх фінансистів аграрного сектору 405

Є. М. Кулик

Моральні аспекти формування іншомовної фахової комунікативної компетентності 407

В. О. Лосікова

Вплив сленгу на культуру мови 409

А. О. Лукіяничук

Міжпредметні зв'язки як комплексний підхід до навчання іноземній мові 411

М. М. Мудрак

Вплив сленгу комп'ютерних ігор на культуру мови 413

О. В. Назаренко

Роль екології мови у формуванні культури професійного спілкування 415

О. В. Нашиванько, В. В. Резунова

Використання YouTube відеоматеріалів для вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням 417

О. С. Резунова

Навчальна рефлексія як необхідна компетенція сучасного здобувача вищої освіти 419

Л. А. Семак

Маніпуляції в сучасному медіадискурсі 421

О. І. Сергієнко

Формування іншомовної комунікативної компетентності як важлива складова професійної підготовки майбутнього аграрія 423

А. С. Ситнік

Використання штучного інтелекту на заняттях з ділової української мови 426

К. І. Тимофєєва

Цифрові застосунки для вивчення ділової української мови 428

О. М. Турчак

Комунікативна компетентність у системі професійної підготовки фахівця аграрного сектору 431

Д. О. Чуприна

Культура професійного спілкування як ключовий чинник у формуванні компетенцій майбутніх аграріїв 433

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ 435

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

О. Л. Дубина, старший викладач, кафедра обліку,
оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Публічні закупівлі, які складають значну частину витрат державного сектору, є ключовим чинником формування середовища для сталого економічного розвитку, промислового сектору в довгостроковій перспективі та сприяють поступовому розвитку всього господарського комплексу. Публічні закупівлі – це процес придбання товарів, робіт і послуг для виконання основних функцій держави, який здійснюється на засадах відкритості, прозорості, добросовісної конкуренції та рівних умов для учасників, з метою максимально ефективного використання коштів платників податків і підтримки сталого розвитку. Основними ознаками публічних закупівель, які будуть їх відрізняти від інших закупівель, є:

1. Відкритість та прозорість, що пояснюється доступністю процесу закупівель для громадськості, забезпечуючи можливість контролю та моніторингу з боку суспільства.

2. Конкурентність – участь у тендерах може брати будь-який постачальник, що відповідає встановленим вимогам, що сприяє добросовісній конкуренції між учасниками.

3. Недискримінація – усі учасники закупівель мають рівні умови та права, незалежно від їхнього походження, розміру бізнесу або інших факторів.

4. Ефективність використання бюджетних коштів - закупівлі спрямовані на забезпечення найбільш вигідного співвідношення ціни та якості, за рахунок чого є можливість оптимально використовувати кошти платників податків.

5. Дотримання законодавчих вимог – процес закупівель регулюється законами та нормативними актами, що визначають порядок їх проведення.

6. Сприяння сталому розвитку – закупівлі враховують екологічні, соціальні та економічні аспекти, що підтримують довгостроковий розвиток суспільства.

Процедури публічних закупівель є необхідними, оскільки замовники в державному секторі не можуть діяти як звичайні споживачі. Якщо звичайний споживач прагне придбати товари або послуги за найкращою ціною та якістю, то державні замовники можуть керуватися іншими мотивами. Наприклад, через політичні міркування місцевий замовник може віддати перевагу укладанню контракту з місцевим підприємцем, навіть якщо інший учасник пропонує кращі умови та нижчу ціну.

Однією із цілей розробки та впровадження конкурсних механізмів у сфері публічних закупівель є запобігання корупції. Досягнення цієї мети забезпечується насамперед шляхом підвищення підзвітності та контролю за процесом закупівель. Для цього встановлено вимоги щодо своєчасного оприлюднення максимальної кількості документів, пов'язаних із закупівлями, складання звітності, а також

передбачено відповідальність посадових осіб замовника за порушення законодавства. Крім того, обмежується участь у торгах суб'єктів господарювання, які вчинили корупційні правопорушення.

Стаття 9 Закону України «Про публічні закупівлі» передбачає проведення аналізу та моніторингу інформації на всіх стадіях публічних закупівель задля забезпечення функції прозорості. Для виявлення порушень законодавства у сфері публічних закупівель та недоліків у роботі електронної системи громадянам надано доступ до інформації, опублікованої в цій системі.

Громадяни мають право вільного доступу до публічної інформації, що забезпечується наступним шляхом:

- систематичного та оперативного оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, на інформаційних стендах, будь-яким іншим способом;
- надання інформації за запитом на інформацію.

Громадський моніторинг закупівель дозволяє виявляти такі порушення:

- безпідставна дискваліфікація учасників,
- висування дискримінаційних вимог з боку замовника,
- уникнення проведення відкритих торгів,
- необґрунтований вибір переможця,
- порушення встановлених процедур закупівлі.

Важливою допомогою у реалізації функції громадського контролю є створений моніторинговий портал «Дозорро», використовуючи який учасники публічних закупівель можуть дати зворотній зв'язок державному замовнику чи постачальнику, обговорити та описати умови конкретної закупівлі, проаналізувати окремі закупівлі, підготувати та подати офіційне звернення до контролюючих органів тощо. Портал дозволяє обговорити конкретний тендер із потенційними та наявними постачальниками, довідатись їхню експертну думку про правильність формулювань у тендерній документації, отримати професійну експертизу тощо. Така відкритість інформації спонукає аналізувати здійснені помилки іншими суб'єктами закупівельної діяльності та не припускати порушень законодавства інших замовників, а також є превентивним засобом вчинення правопорушень.

На сьогодні система моніторингу у сфері публічних закупівель охоплює широку мережу виконавчих органів влади, правоохоронних структур, фінансового контролю та громадськості. Основна мета такого моніторингу полягає в протидії зловживанням і корупційним схемам, а також забезпеченні належного виконання функцій публічних закупівель. Для ефективного управління публічними закупівлями необхідна інформація, яка використовується для прийняття управлінських рішень, що нерозривно пов'язано з інформаційними потоками, забезпеченими фінансовим і управлінським обліком та економічним аналізом. Прозорість інформації відіграє ключову роль у процесі управління, оскільки дає можливість планувати, контролювати поточні процеси та приймати обґрунтовані рішення на майбутнє.